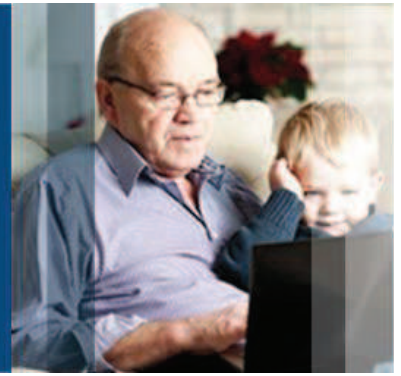

Use IT and enjoy

Senjorų skatinimas naudotis IRT:

Geroji patirtis

2014

Tur inys

Įžanga	3
Bendroji informacija	4
Tikslinė projekto auditorija	4
Pagrindiniai IRT mokymo paslaugų tiekėjai	5
IRT vaidmuo nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose	5
IRT įgyvendinimo ir e. paslaugų naudojimo kliūtys	6
Geroji patirtis	7
Politinis sąmoningumas	7
Paprasta prieiga už prieinamą kainą	8
Naudotojams draugiška svetainių ir sistemų aplinka	8
Informacija: kur ir kaip įgyti IT žinių	9
IRT mokymų teikėjai vyresnio amžiaus žmonėms	10
Bendradarbiavimas ir valstybės parama	11
Vyresnio amžiaus žmonių motyvavimas	12
Vyresnių žmonių motyvavimo naudotis ir mėgautis IT gairės	15

Senjorų skatinimas naudotis IRT

I ž a n g a

Mielas skaitytojau,

mes, trys projekto partneriai, dirbame vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninio raštingumo skatinimo srityje. Nuo 2012 iki 2014 m. įgyvendinome „Nordplus adult“ programos projektą [„Use IT and Enjoy“](#), kurio tikslas buvo ištyrinėti suaugusiųjų švietimo metodologijas ir palengvinti jų vystymą. Projekto metu buvo skatinama 50 m. ir vyresnio amžiaus žmonių e. įtraukti Baltijos regiono valstybėse – Švedijoje, Danijoje ir Lietuvoje.

Pamėginome išryškinti problemas, susijusias su vyresnio amžiaus žmonių e. įtrauktimi, ir būdus paskatinti jų dalyvavimą. Ištyrėme ir sukūrėme daugybę metodų, leidžiančių vyresnius žmones patraukti, motyvuoti ir apmokyti naudotis informacinėmis technologijomis.

Projektas buvo inicijuotas bendradarbiaujant trims organizacijoms, kurios specializuojasi neformalaus suaugusiųjų švietimo srityje: „Ældremobiliseringen“ Danijoje, „PRO“ Švedijoje ir „Lingas į ateitį“ Lietuvoje.

Bendradarbiaujant buvo lankomasi šių trijų šalių mokymų centruose, skleidžiamos žinios ir dalinamasi patirtimis, buvo nustatyti vyresnio amžiaus žmonių e. įtraukties panašumai ir skirtumai tarp šalių ir atrasti nauji būdai skatinti naudojimąsi informacinėmis ryšių technologijomis (toliau — IRT) kasdieniame gyvenime. Remdamiesi gautomis išvadomis, sukūrėme gerosios patirties rinkinį, kuriame susitelkta į įtraukimo ir motyvacijos metodus, skatinančius vyresnio amžiaus žmones naudotis IRT.

Tikimės, kad šis leidinys padės sumažinti vyresnio amžiaus žmonių e. įtraukties kliūtis valstybėse partnerėse ir galiausiai visoje Europoje, taip pagerinant socialinę įtrauktį ir paskatinant jų savarankiškumą.

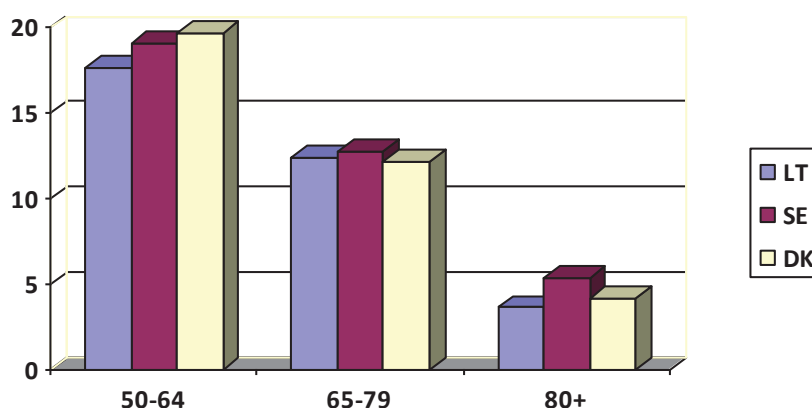
Pagarbiai,
projekto komanda

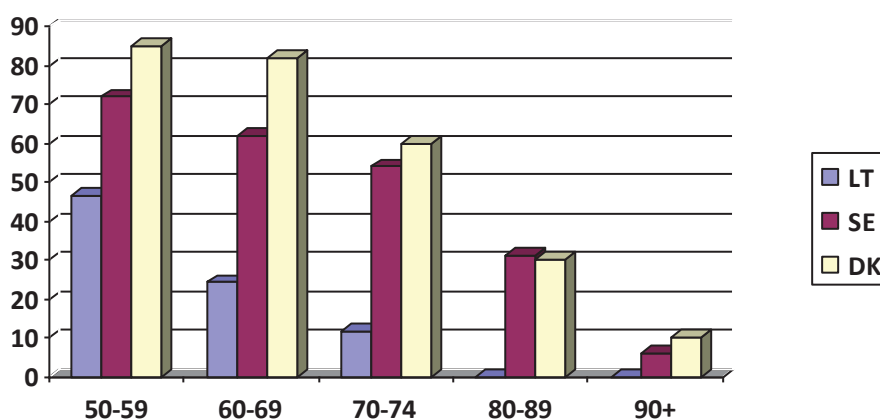
Bendroji informacija

Prieš pasirenkant vyresnio amžiaus žmonių mokymo ir skatinimo naudotis IT metodus, reikėjo išsiaiškinti situaciją valstybėse narėse. Švedijoje, Danijoje ir Lietuvoje buvo atliktos trys analizės. Veiksniai, įskaitant visuomenės struktūrą, asmeninių kompiuterių ir interneto naudotojų skaičių, IRT mokymo paslaugų tiekėjus ir politinę intervenciją, suteikė duomenų, reikalingų norint suprasti kontekstą, kuriame vykdomas projektas.

Tikslinių grupių dydis procentais valstybėse partnerėse

Vyresnių nei 50 metų gyventojų, naudojusią asmeninius kompiuterius 2011 m., dalis procentais

Pagrindiniai IRT mokymo paslaugų tiekėjai

	LT	SE	DK
1.	Viešosios bibliotekos	„PRO“	Bibliotekos
2.	Asociacija „Langas į ateitį“	„SeniorNet“	„Ældremobiliseringen“ – Danijos senjorų asociacija
3.	Lietuvos pensininkų sąjunga „Bočiai“	„ABF“	„Ældre Sagen“
4.	Asociacija „INFOBALT“	„Medborgarskolan“	„AOF-HOF“ vakariniai kursai

IRT vaidmuo nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose

Visos valstybės partnerės turi nacionalines strategijas, apibrėžiančias skaitmeninimo planus: pavyzdžiui, ilgalaikę valstybės raidos strategiją (LT); skaitmeninę darbotvarkę (LT, SE, DK); Švedijos inovacijų strategiją (SE) ir „eGOVERNMENT“ strategiją (DK). IRT, jų įgyvendinimas ir e. paslaugų naudojimas pabrėžiamas šioje ataskaitoje ir turi reikšmės ilgalaikiai valstybių pažangai.

Prioritetai Lietuvoje

2009–2015 m. Lietuvos informacinės visuomenės raidos strategijoje numatoma, kad kompiuterių skaičius namų ūkiuose išaugs iki 68 %, naudojimasis e. valdžios paslaugomis – iki 80 %, o darbingo amžiaus žmonių, pasižyminčių kompiuteriniu raštingumu, dalis pasieks 75 %.

Iki 2020 m. bus visiškai išvystyta e. sveikatos sistema, taigi pagerės viešųjų e. paslaugų kokybė ir naudojimasis jomis (remiantis 2014–2020 m. Lietuvos nacionaline pažangos programa).

Svarbų vaidmenį plėtojant skaitmeninius įgūdžius šalyje atliko

Nacionalinės skaitmeninės koalicijos įsteigimas. Tai padaryti įkvėpė Europos Komisijos Didžioji koalicija užimtumui skaitmeniniame sektoriuje skatinti.

Prioritetai Švedijoje

Žvelgiant iš IRT naudotojo perspektyvos, buvo nustatytos keturios svarbiausios sritys: naudojimo paprastumas ir saugumas; naudą nešančios paslaugos (viešasis administravimas, verslo plėtra, sveikatos priežiūros ir socialinės paslaugos, inovatyvus mokymas, e. demokratija ir prieiga prie kultūros); infrastruktūros poreikis ir IRT vaidmuo visuomenės vystymesi (apibrėžta Švedijos skaitmeninėje darbotvarkėje, 2011 m.)

Prioritetai Danijoje

2011 m. Danijos vyriausybė drauge su regionų ir vietos valdžios institucijomis sutarė dėl ambicingos 2011–2015 m. „eGOVERNMENT“ strategijos. Strategijoje numatyta, kad iki 2015 m. 80 % visos piliečių ir viešųjų institucijų komunikacija turi būti skaitmeninė. Skaitmeninimas sumažins viešosios komunikacijos išlaidas, ir jas bus galima skirti kitoms finansavimo reikalingoms sritims, tokioms kaip socialinės rūpybos paslaugos. Be to, viešosios ir privačios sąveikos taps greitesnės ir veiksmingesnės.

IRT įdiegimo ir e. paslaugų naudojimo kliūtys

Nors geras interneto ryšys yra prieinamas, visos valstybės partnerės patiria tų pačių sunkumų: interneto tiekėjų siūloma įranga vis dar yra brangi, abonentiniai mokesčiai dideli. Techniniu atžvilgiu pagalba diegiant ir konfigūruojant kompiuterius bei ryšius ne visuomet galima ar įperkama. Pagrindinės priežastys, sulaikančios nuo naudojimosi e. paslaugomis, visose valstybėse taip pat sutampa: tai gebėjimų, sąmoningumo, noro ir pasitikėjimo jomis stoka.

Geroji patirtis

Išanalizavusi daugybę e. įtraukties valstybėse partnerėse aspektų, projekto komanda atrado daugybę gerų pavyzdžių, kai vyresnio amžiaus žmonės integruojami į sparčiai skaitmeninę tampačią šiandieninę visuomenę. Toliau pateikta informacija apie geriausios praktikos atvejus, kai vyresnio amžiaus piliečiai pradėjo naudotis IT, ir metodus, kuriuos galima naudoti motyvuojant vyresnio amžiaus žmones naudotis IT ir tuo mėgautis.

Pirma ir antra analizės parodė, kad esama septynių aspektų, svarbių skatinant vyresnio amžiaus žmones pradėti naudotis IT. Gerosios praktikos pavyzdžiai rodo, kaip vyresnio amžiaus žmones galima motyvuoti.

Politinis sąmoningumas

Tyrimai parodė, kad politinės iniciatyvos yra svarbios skaitmeninimo procesui: vyresni žmonės yra mūsų nuolat kintančios visuomenės dalis.

Danijos „eGOVERNMENT“ strategija, 2011–2015 m.

Šia strategija siekiama, kad iki 2015 m. 80 % visos komunikacijos tarp piliečių ir valstybinių institucijų vyktų e. būdu.

Vyresnio amžiaus IT naudotojų skaičius Danijoje palyginti aukštas. Tai lemia ne vien gerai sukurta valstybės IT infrastruktūra, bet ir didesnis valdžios postūmis. Tyrimas rodo, jog viena svarbiausių vyresnio amžiaus žmonių dalyvavimo IT kursuose priežasčių yra tai, kad skaitmeninė komunikacija su viešuoju sektoriumi yra būtina. Vis dėlto yra dar daug vyresnio amžiaus žmonių, kurie niekuomet nėra naudojęsi internetu ir kuriems reikia specialios pagalbos.

Nacionalinės ir tarptautinės sąmoningumo didinimo kampanijos

Per pastaruosius trejus ketverius metus Danijoje yra inicijuojamos dvi nacionalinės kampanijos, kuriomis siekiama vyresnio amžiaus žmones paskatinti naudotis IT. Bendradarbiaujant su Telecentre Europe organizacija rengiama visa Europą apimanti iniciatyva „Get Online Week“ (liet. „Interneto savaitė“) (ši kampanija vykdoma Lietuvoje bei Švedijoje), o rudenį – „Senior Surf Day“ (liet. „Senjorų diena internete“). Kampanijų tikslas yra informuoti naujus interneto naudotojus apie naudojimo IT teikiamą naudą ir malonumą. Kampanijose dalyvavo organizacijos, dirbančios neformalaus IT mokymo srityje, ir beveik 1000 Danijos IRT centrų bei bibliotekų.

Šios kampanijos atskleidžia vyresnio amžiaus žmonių sąmoningumo didinimo svarbą ir pirmą kartą pasinaudojusių IT asmenų skaičių.

Paprasta prieiga už prieinamą kainą

Siekiant vyresnio amžiaus žmones skatinti naudotis IT, svarbu, kad prieiga prie kompiuterių ir interneto būtų paprasta ir už tinkamą kainą.

Nepaisant gerai išvystytos interneto prieigos visose valstybėse partnerėse (beveik 90 % Švedijoje ir Danijoje, 97,8 % Lietuvoje), ekonominiai veiksniai gali tapti kliūtimi vyresnio amžiaus žmonių naudojimuisi IT. Dėl išlaidų perkant kompiuterį, diegiant interneto prieigą ir mėnesinių abonementinių mokesčių atkrenta didelis vyresnio amžiaus piliečių skaičius.

Jei esama prieigos iš namų, motyvacija naudotis internetu ir savitarnos galimybėmis yra daug didesnė. Viešosios interneto prieigos gali būti išeitis, ypač jei paslaugos teikiamos nemokamai, tačiau dalis vyresnio amžiaus žmonių tvarkydami asmeninius reikalus viešosiose vietose, tokiose kaip bibliotekos ar bendruomenės centrai, jaučiasi nesaugiai.

Yra svarbu, kad nauji naudotojai žinotų ar būtų supažindinti su saugiu interneto naudojimu, pavyzdžiui, būtų informuoti, kaip internete reikia elgtis ir spręsti privatumo klausimus.

Saugumo pojūtis – esminis motyvacinis veiksnys, nes jis gali padėti atsikratyti baimės.

Ilgalaikių iniciatyvų Lietuvoje rezultatai

Galima paminėti dvi iniciatyvas, atlikusias svarbų vaidmenį didinant saugų IRT naudojimą tarp Lietuvos gyventojų. 2002 m. asociacija „Langas į ateitį“, pasinaudojusi

privataus verslo ir ES finansavimu, pradėjo viešųjų interneto prieigos taškų steigimą Lietuvoje bei kompiuterinio raštingumo mokymų iniciatyvą. Daugiau kaip 70 000 žmonių nemokamai lankė kompiuterinio raštingumo kursus. Siekiant išlaikyti mokėjimo lygį ir tobulinti savo įgūdžius, buvo sukurti nemokami e. kursai. Daugiau kaip 40 000 žmonių savarankiškai mokėsi internetu.

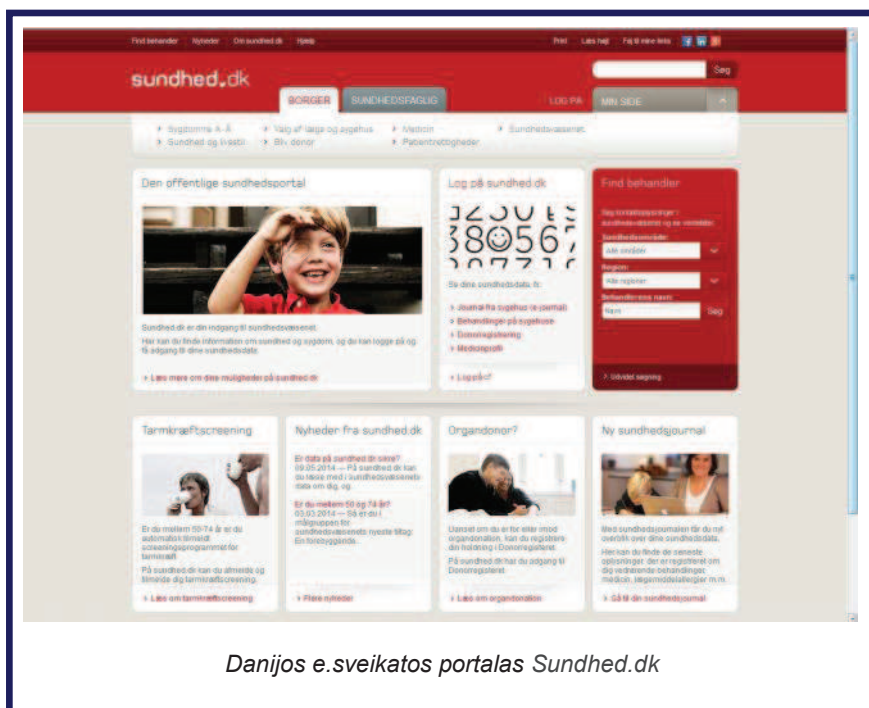

Projekto „Bibliotekos pažangai“ plakatas

Antroji iniciatyva buvo 2008–2012 m. projektas „Bibliotekos pažangai“, finansuotas Billo ir Melindos Gatesų fondo ir Lietuvos vyriausybės. Projekto metu visoje šalyje buvo apmokyta daugiau kaip 86 000 žmonių, o viešųjų interneto prieigos taškų koordinatoriai buvo parengti teikti tolesnes konsultacijas ir padėti žmonėms naudotis IT. Nemokamų interneto prieigos taškų skaičius šalyje pasiekė 1276. Kaip projekto dalis buvo įgyvendintos plataus masto reklaminės kampanijos, didinančios IRT svarbos ir naudojimo suvokimą.

Naudotojams draugiška svetainių ir sistemų aplinka

Pagrindinių IRT mokymų paslaugų tiekėjų valstybėse partnerėse patirtys pabrėžia įrangos ir e. paslaugų sąveikų draugiškumo naudotojams (paprastos konstrukcijos ir intuityvių navigacijos sistemų) svarbą. Naudotojai, kurių pirmasis apsilankymas svetainėje praėjo sėkmingai, linkę į ją sugrįžti. Ir, priešingai, netvarkinga konstrukcija, neaiški navigacija ir aprašymai slopina entuziazmą ir stiprina nusivylimą.

Danijos e.sveikatos portalas Sundhed.dk

Sundhed.dk – geras naujų naudotojų pritraukimo pavyzdys.

Svetainė www.sundhed.dk yra oficialus Danijos valstybinių sveikatos priežiūros paslaugų portalas. Jis įgalina pacientus ir sveikatos priežiūros specialistus rasti informaciją ir komunikuoti apie individualius atvejus naudojantis svetaine, pasižyminti paprasta ir patogia navigacija. Kiekvienas pilietis gali perskaityti savo liginės bylą ir medicinos įrašus, atliktus nuo 1976 m. Ši svetainė – puikus pavyzdys, parodantis, „ką IT gali duoti man?“, ir leidžiantis naudotojams gauti norimos informacijos apie save. Vyresnio amžiaus žmonės ši svetainė ypač motyvuoja. Norint prisijungti prie sistemos, reikalingas e. parašas.

Informacija: kur ir kaip įgyti IT įgūdžių

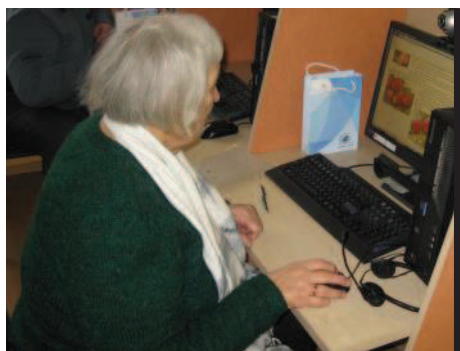
Informacija apie tai, kur ir kaip galima sužinoti apie IT, turi būti lengvai prieinama. Trečiasis tyrimas, nagrinėjantis prieigos prie socialinės žiniasklaidos, e. bankininkystės ir e. valdžios paslaugų vyresnio amžiaus žmonėms gerinimo metodus valstybės partnerėse, parodė, kad naujus naudotojus dažnai pritraukia jų socialinis ratas, šeima ir draugai. Todėl kampanijos ir informacija apie IRT centrus turi būti skiriama gerokai platesnėms auditorijoms.

Populiariausios mokymosi apie IT vietos yra IRT centrai ir bibliotekos, kurių infrastruktūra plačiai pasklidusi po šalį.

Švedijoje ir Danijoje į pensininkus orientuotos organizacijos atlieka svarbų vaidmenį skatinant IT nenaudojančius asmenis pasinaudoti jų teikiama privalumais. Ankstesni tyrimai Danijoje parodė, kad vyresnio amžiaus žmonės tikisi, jog tokios organizacijos į savo veiklą įtrauks IT mokymus. Švedijoje pensininkų organizacijos „PRO“ studijų ratas sulaukė didelės

sėkmės, o IRT centrai vyresnio amžiaus žmonėms ypač veiksmingi Danijoje. Šios tendencijos aiškiai rodo, kad vyresnio amžiaus žmonės

pageidauja mokytis aplinkoje, kur jiems dėsto tos pačios amžiaus grupės žmonės.

Dukra neatsiklausus užrašė mane į kursus. Iš pradžių jaudinausi, bet nenoriu atsilikti nuo savo šeimos narių, todėl ir atėjau.—Irena, Vilnius

IRT mokymų teikėjai vyresnio amžiaus žmonėms

Visose trijose valstybėse daugeliui vyresnio amžiaus žmonių mokymus rengia bibliotekos ir IRT centrai. Mokymuose siūlomi atitinkami skaitmeniniai kursai, tokie kaip e. bankininkystės, e. bilietų paslaugų ir e. sveikatos.

„Rejsekort“ e. bilietų sistema Danijoje

„Rejsekort“ yra elektroninė bilietų sistema, skirta keliavimui autobusu, traukiniu ir metro. „Rejsekort“ skirtingus transporto operatorius, kelionių zonas, bilietų sistemas ir nuolaidų schemas sujungia į vieną bendrą sistemą, todėl keleiviams tampa paprasčiau naudotis Danijos viešojo transporto sistemos paslaugomis.

Pastaraisiais metais IT mokymus siūlančios organizacijos bendradarbiavo su Danijos geležinkelio tinklais, kad parengtų mokymų specialistus, išmanančius, kaip vyresnio amžiaus žmonės IRT centruose apmokyti pirkti ir naudotis elektronine bilietų sistema.

Svetainė www.epilietis.eu Lietuvoje

Ši svetainė skirta Lietuvos piliečiams, norintiems patobulinti savo IRT įgūdžius ir išmokti naudotis viešosiomis ir privačiomis e. paslaugomis. Mokymų turinio pristatymas sukurtas tiems, kuriems reikia padrąsinimo ir pagalbos įgyti IRT įgūdžių: daugelis atitinkamų e. paslaugų pristatomos paprastai, drauge pateikiant naudingas nuorodas, patarimus, mokymo medžiagą ir testus žinioms įvertinti. Visa medžiaga ir mokymo kursai šioje svetainėje yra nemokami. Tokia paslauga atveria e. galimybes kiekvienam, kurio prieiga prie kitokio pobūdžio mokymų yra ribota, įskaitant vyresnio amžiaus žmones, mažesnes pajamas gaunančius

asmenis ir kaimo bendruomenių gyventojus. Žmonės jį naudoja mokydami savarankiškai, taip pat jį pasitelkia bendruomenės, rengdamos nemokamus mokymo kursus viešuosiuose interneto prieigos taškuose bibliotekose.

Svetainė, stiprinanti demokratiją Švedijoje: www.pro.se

„PRO“ sukūrė naują svetainę visoms 1400 vietinių asociacijų, 26 sritims ir centrinei organizacijai. Ši svetainė šiuolaikiška, moderni, tinkama visų tipų prietaisams, įskaitant kompiuterius, telefonus ir planšetes. Ji siūlo greitą prieigą prie informacijos apie tai, kas vyksta šalyje. Tai ypač svarbu kaimo vietovėse, kurios nutolusios nuo pagrindinio miesto, todėl nėra galimybės tiesioginiam ryšiui su vadovais. „PRO“ siūlo turinio palaikymo mokymus kiekvienam bendruomenės nariui, kad jis galėtų prisidėti prie svetainės atnaujinimo.

Bendradarbiavimas ir valstybės parama

Valstybių partnerių atvejai rodo, kaip privatus ir viešasis sektorius gali bendradarbiauti ir pasiekti našių rezultatų. Motyvuojant žmones pradėti naudotis IT, valstybės ir vietinio verslo parama turi esminę reikšmę.

Šio projekto partnerių patirtis rodo, kad privatus ir viešasis sektorius bendradarbiaudamas gali pasiekti daugiau ir platesnio masto rezultatų. Motyvuojant senjorus pradėti naudotis IT valdžios, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių ir vietinio verslo parama turi esminę reikšmę.— Loreta Križinauskienė, „Langas į ateitį“ direktorė

Bendradarbiavimas ir valstybės parama Danijoje

2009 m., siekiant pagerinti suaugusių Danijos gyventojų IT įgūdžius, buvo sukurta viešoji –

nimo agentūra („Digitaliseringsstyrelsen“) ir Finansų ministerija. „Ældremobiliseringen“, pagrindinis projekto grupės narys, susitelkė į pažeidžiamesnį vyresnio amžiaus žmonių segmentą ir skatino jį palaikančias veiklas.

2015 m. valstybės e. valdžios strategiją įtraukus į Danijos teisės aktus ir tai plačiai nušvietus žiniasklaidai, tarp vyresnio amžiaus žmonių aiškiai kilo nerimas. Siekiant su vyresnio amžiaus žmonėmis susitikti jų pačių aplinkoje, buvo rengiami vadinamieji „kaimo susitikimai“. Per pastaruosius metus „Ældremobiliseringen“, Skaitmeninio agentūra ir vietos savivaldybės surengė pristatymus daugiau kaip 50 skirtingų miestelių ir kaimų.

„Kaimo susitikimai“ – tai renginiai, kurių metu vietiniams gyventojams miesto rotušėje ar veiklos centre pristatoma, kaip būti „skaitmeniniais piliečiais“.

koordinuoti savo darbą ir bendradarbiauti siekiant bendrų tikslų.

Valstybės bendradarbiavimas Švedijoje

Kaip ir kitur, Švedijoje IRT bendruomenė vystosi labai greitai, ir šiame procese svarbiausią vaidmenį atlieka rinka.

Švedijoje esama vyriausybės ir ne pelno organizacijų, orientuotų į suaugusiųjų švietimą, bendradarbiavimo tradicijos. Vyriausybės suteikia lėšų, kurias visuomeninio švietimo paslaugų tiekėjai naudoja plataus masto iniciatyvoms, tokioms kaip vyresnio amžiaus žmonių mokymas apie IRT. Platus geografinis šių organizacijų pasklidimas leidžia programas vykdyti visoje šalyje. Toks mokymų vykdyimo būdas vadinamas „studijų ratu“.

Švedijos pensininkai priklauso kelioms pensinio amžiaus žmonių organizacijoms, kurios susiskirstę į tokias grupes kaip krikščionių judėjimai ir profesinės sąjungos. Visos šios asociacijos priklauso vienai iš septynių populiarių švietimo organizacijų. Tai reiškia, kad pensininkų asociacijos iš viso pasiekia 900 000 narių, o švietimo paslaugų tiekėjų atviros studijų rato grupės pasiekia organizacijoms nepriklausančius pensininkus.

Nuo 2000 m. išaugo į pensiją išėjusių žmonių, kurie naudojami IRT, dalis – nuo 12 % iki 77 %, tačiau 55 % vyresnių kaip 76 m. žmonių vis dar visai nesinaudoja IRT. Atotrūkis šioje amžiaus grupėje yra didelis iššūkis siekiant pažangos.

privati partnerystė. Projektą „Sužinok daugiau apie IT“ (angl. „Learn more about IT“) surengė Skaitmeni-

2015 m. skaitmeninio strategijoje nustatyti aukšti tikslai, todėl visi viešieji ir privatūs dalyviai turi

Vyresnio amžiaus žmonių motyvavimas

Šiame skyriuje pristatomos sėkmės istorijos, rodančios, kaip visų aprašytų veiksmų derinys motyvuoja žmones pradėti naudotis IT. Asmeninė motyvacija – pagrindinis veiksnys vyresnio amžiaus piliečiams. Tyrimas rodo, kad įkvėpimas gali kilti iš įvairių šaltinių, tačiau sprendžiamasis veiksnys yra klausimas „Ką IT gali duoti man?“.

Pokyčių valdymas Švedijos Dalecarliano regione

Dalecarliano regione pasikeitė bilietų pirkimo viešajame transporte sistema: mokėjimas atliekamas nebe grynaisiais pinigais, bet naudojant mobiliuosius telefonus.

Sistema tiko daugeliui žmonių, tačiau vyresnio amžiaus gyventojai

prie jos neprisitaikė. Buvo išsiaiškinta, kad „PRO“ nariai vietoj autobuso dažnai renkasi brangesnę alternatyvą – taksi, nes nežino, kaip už bilietus sumokėti naudojant mobiliųjį telefoną.

„PRO“ inicijavo mokymų grupes, kuriose vyresnio amžiaus žmonės galėjo sužinoti apie visas mobiliojo

telefono funkcijas, įskaitant ir mokėjimo sistemas. Į mokymus įtraukta ir informacija apie išmaniųjų telefonų, „iPhones“, „iPads“ ir „Android“ operacinės sistemos prietaisų naudojimą.

Kiekvienas dalyvis telefone įsidiegė kontaktus nelaimės atvejui. Anksčiau dalyviai šios funkcijos nebuvo naudoję.

Nuostabu žinoti, kaip susimokėti už bilietus naudojant telefoną. Tai palengvino mano gyvenimą.— Henris

Vaizdo skambučiai išties smagus dalykas. Galime stebėti, kaip auga mūsų vaikaičiai, nors jie ir gyvena labai toli.— Tage

Taip šaunu fotografuoti ir iškart pasidalinti nuotraukomis su draugais.— Marianna

Naudojusi galimybę susirašinėti, tad su savo draugais ir artimaisiais bendrauju daugiau nei anksčiau.— Larsas-Åke

Dabar su savo vaikaičiais galiu bendrauti „Facebook“ socialiniame tinkle arba SMS žinutėmis – nebetrukau jiems telefono skambučiais.— Almuthas

Kursų dalyviai: Henris Göranssonas, Tage Sander, Marianna Sander, Larsas-Åke Arvidssonas, Almuthas Erikssonas

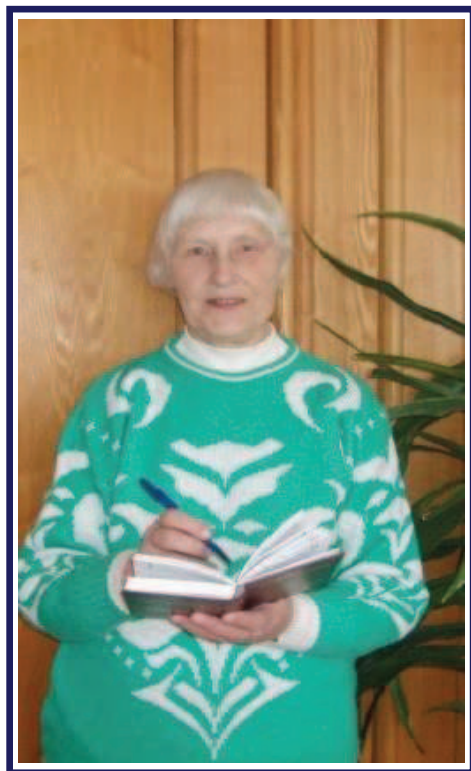
Juozas iš Lietuvos atrado būdą pratęsti savo socialinį gyvenimą

Juozas yra transporto inžinierius. Paskutiniaisiais metais darbe jis atlikdavo technines apžiūras, kurių metu tikrindavo automobilių būklę. Kompiuterį darbe jis naudodavo vieninteliam tikslui – rašyti el. laiškus klientams. Tuo metu jis neįsivaizdavo ar poreikio mokytis naudotis kompiuteriu kitais tikslais. Juozas paaiškino: „Kai dirbau, tekdavo daug ką veikti ir daug ką atsiminti, tad niekam daugiau nelikdavo laiko“.

Dabar eina pirmi metai, kai Juozas yra pensininkas. Jam buvo keista, kad kas rytą nebereikia niekur eiti. Į biblioteką jį atvedė ir išmokyti naudotis kompiuteriu paskatino atsiradęs poreikis peržiūrėti naujienas, bendrauti su išoriniu pasauliu ir internete paplėpėti su savo vaikaičiais.

Dar vienas Juozo pomėgis – sodininkystė. Jis pasakoja: „*Ateina pavasaris. Po kelių savaitių persikelsiu į vasarnamį, ir sodininkystė taps aktualiausia mūsų šeimos tema. Savo laiką ir sodo darbus galiu lengviau susiplanuoti internete peržiūrėjęs orų prognozę. Internetu taip pat daug skaitau apie nykštukines obelis ir augalų apsaugą nuo kenkėjų.*“

Ši istorija rodo, kaip mokymasis visa gyvenimą suteikia mums galimybę ilgiau išlikti socialiai aktyviems. Dabar IRT Juozui suteikia galimybę gyventi taip įdomiai, kaip tik gali jo amžiaus žmogus!

Apolonija : poetinis polėkis

Laiškas iš Ukmergės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos.

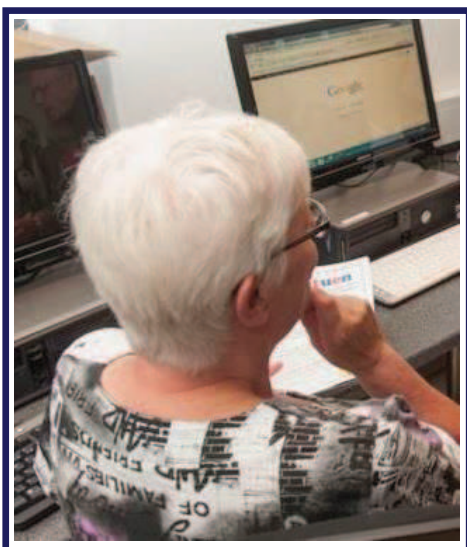
Autorė: Danutė Žironienė

Kai mūsų biblioteka ėmė mokyti kompiuterinio raštingumo, Apolonija buvo pirmoji kursų lankytoja. Vedama žinių troškimo, ji sėkmingai pasiekė savo tikslą.

„Iš pradžių buvo svarbu įveikti baimę, nes kompiuterio pelė neklausė, rankos drebėjo ir viskas atrodė taip sudėtinga“, – pasakojo Apolonija. „Užsispyrusi žengiau pirmyn, nes turėjau svajonę – savo eilėraščius spausdinti kompiuteriu.“ Jos noras mokytis buvo toks didelis, kad Apolonija pranoko savo pačios lūkesčius. Ji mokėsi nepaprastai puikiai ir pasižymėjo gera atmintimi naujiems dalykams. Ir, žinoma, už mokymų egzaminą gavo aukščiausią įvertinimą.

Apolonija nedelsdama ėmėsi spausdinti savo eilėraščius. Netrukus ji išleido savo kūrybos knygą „Kaimynai“, taip pat pluoštelį žavių eilėraščių vaikams. Vėliau Apolonija susikūrė e. pašto paskyrą, kad galėtų dalintis savo eilėraščiais, ir netgi sudalyvavo keliuose konkursuose. Dabar ji kiekvieną savaitę lankosi bibliotekoje: internete skaito laikraščius, pasitikrina e. paštą ir išsiunčia keletą laiškų.

Žaviuosios žmonėmis, kurie nepabūgsta ir mokosi naudotis naujomis technologijomis. Prie sėkmės labai prisideda ir tai, kad mokymai vyksta modernioje vietos bibliotekoje.

Keičiasi gyvenimas – keičiasi ir galimybės

Karen, 60 metų neseniai išsiskyrusi moteris iš Danijos, pasakoja:

„Anksčiau niekuomet nebuvo naudojusi internetu. Po skyrybų teko ieškoti naujo būsto. Padedama dukros, ėmiau naudoti internetu. Greitai išmokau naršyti ir sužinojau, kaip naudoti nekilnojamo turto agentūrų svetainėmis. Internetu naudojausi vis daugiau, ir patyriau vis didesnę malonumą. Dabar visus banko reikalus tvarkau internetu. Taip sutaupau laiko ir pinigų. Neseniai netgi ėmiau lankytis pažinčių svetainėje, susikūriau profilį. Tikiuosi taip susirasti naujų draugų.“

Vyresnių žmonių motyvavimo naudotis ir mėgautis IT gairės

Apibendrinant, tyrimai parodė, kad valstybėse partnerėse taikomos skirtingos praktikos. Projekto komanda siūlo 12 gairių, kaip pritraukti žmones naudotis IT, kaip motyvuoti juos semtis žinių apie IT ir, užvis svarbiausia, naudotis kompiuteriu ir internetu po mokymų – ir taip integruotis į skaitmeninę tampačią šiandieninę visuomenę.

1. **Pabrėžti ir akcentuoti IT teikiamą naudą** – „ką tai gali duoti man?“. Mokymams rinktis temas, kurias nagrinėti tikslinė auditorija yra motyvuota.
2. **Suteikti lengvą prieigą prie IT prietaisų** – skatinti asmeninių prietaisų įsigijimą ir siūlyti prieigą prie viešųjų kompiuterių tokiose vietose kaip vietiniai IRT centrai ir bibliotekos.
3. **Suteikti plataus masto interneto infrastruktūrą.**
4. **Siūlyti interneto prieigą racionalia kaina.**
5. **Pasistengti, kad naudotojas jaustųsi saugus ir apsaugotas.**
6. **Skatinti vyresnio amžiaus žmones mokyti kitus bendraamžius bendruomenės narius.**
7. **Užtikrinti, kad pagalba pasiekama bet kuriuo metu.**
8. **Užtikrinti, kad informacija aiški, praktiška ir lengvai suprantama.**
9. **Užtikrinti, kad bet kuris IT sprendimas visų pirma ir svarbiausia tarnautų piliečiams / klientams** – paslaugų tiekėjas lieka antrame plane.
10. **Mokymų metu naudoti bendras programas**, kuriomis bendruomenės nariai turėtų galimybę naudotis vėliau.
11. **Atkreipti dėmesį į socialinę įtrauktį ir atsakomybę** – motyvuojant naudotojus, galima pasitelkti šeimas ir draugus. Vyresnio amžiaus gyventojams rengti neformalias dirbtuves su reguliariomis kavos pertraukėlėmis.
12. **E. valdžiai tenka ypatinga atsakomybė teikti naudotojams draugiškus sprendimus.**

Informacinėmis technologijomis turi būti malonu naudotis. Jei svetainė sudėtinga, vartotojas į ją nebegrįš.

<http://useit.epilietis.eu>

© Asociacija „Lengas į ateitį“ (LT); Aeldremobiliseringen / Telecentre-Danmark (DK); PRO (SE)

Projektą iš dalies finansavo programa NordPlus Adult.

Projekto koordinatorius
Asociacija „Lengas į ateitį“

Laivės pr. 3
Vilnius, LT-04215
Lietuva